

Communistisch verzet in de regio Voorst en Zutphen

Door een anonieme verzetsstrijder verteld aan J. Lubberts , Historische vereniging Voorst

Na het oppakken van een groot gedeelte van de verzetsmensen in Terwolde, de mensen van het eerste uur, moest dit werk toch doorgaan. Het is algemeen bekend dat dit door verraad gebeurd is middels infiltratie in de [verzetsgroep](#) [..]. Helaas heeft dit verraad reeds op 19 november 1942 13 verzetsstrijders uit de gemeente Voorst het leven gekost waaronder 8 uit Terwolde [..].

Dit was natuurlijk een geweldige klap voor het [Verzet](#) in die plaats. Maar de onderduikers waren er nog en die moesten blijvend geholpen worden. Ondanks het feit dat mijn vader tot de terechtgestelden behoorde [...] ging dit werk door. Er moesten bonnen komen voor voedsel en niet te vergeten geld.

Dit leidde nog wel eens tot frustraties wanneer mensen geen geld meer gaven, die het voorheen wel aan mijn vader gegeven hadden. Mensen die gezien hun maatschappelijke positie het eigenlijk niet mochten laten afweten. Alles kost geld, ook in de oorlog met zijn extreem hoge prijzen.

[Koerierster](#) illegale pers

Dit kwam na alles wat je al meegemaakt had, want een week na het oppakken van mijn vader werd ik ook opgepakt. De plaatselijke agent kwam me halen en bij zijn huis waren nog twee mannen. Ik werd achter in een auto gezet met een jong katje op schoot.

Ik werd in Arnhem vast gehouden, vermoedelijk omdat men bang was dat ik mensen zou waarschuwen die, in wat voor vorm dan ook, hier iets mee te maken hadden. Dit is een afgrijselijke periode geweest die drie weken heeft geduurd.

Op advies van mijn vader heb ik gezegd dat ik wel eens brieven weg bracht maar verder niets wist. Je werd daar geconfronteerd met dingen die je nauwelijks of helemaal niet kunt verwerken. Voor verhoor en onderzoek moest ik me spiernaakt uitkleden [als jonge dame] of ik niets bij me had, op een leeftijd van 20 jaar.

Gelukkig ben ik weer heelhuids teruggekomen, wonder boven wonder mag ik wel zeggen. Je gedachten zijn nog steeds op hol wanneer je na je vrijlating naar huis loopt. Iedereen fietst je voorbij, je voelt je door Jan en Alleman verlaten. Doch hier kwam men ook niet tot rust.

Weer joodse onderduikers in huis, weinig ruimte, angstig bij razzia's of alles wel goed opgeborgen was en niet te vergeten verraders. Later, ik weet niet precies wanneer, kwam hier nog bij het stencillen van een ondergronds blad, de Waarheid. Een van de later bij de Woeste Hoeve [communistiche] gefusilleerde verzetsstrijders kwam bij ons om te vragen of wij het stencilwerk op ons wilden nemen.

Dit gebeurde bij ons in de huiskamer op een heel eenvoudig apparaat, dat met de hand gedraaid moest worden. In de winter, wanneer de inkt koud was gaf dit nog extra narigheid, doordat het veel langer duurde en de kans op ontdekken groter werd. Er was geen licht, dus het moest nog overdag gebeuren ook [..].

Stencilmachine en kleine drukpers

Het papier moest ik in Zutphen halen in een klein drukkerijtje en een deel van het drukwerk er weer heen brengen. Tevens bracht ik de bladen naar Deventer, Voorst, Stenenkamer en een groenteboer in Terwolde. Een keer ben ik met iemand mee geweest naar Zwolle. Op het station Zwolle waren zoveel N.S.B.'ers, dat ik dat nooit weer gedaan heb [..].

De Waarheid verborg ik in twee grote zakken op mijn lichaam. Een persoon, die ook voor distributiebonnen zorgde, haalde ze zelfs op. Voor de tweede maal werd echter door verraad een groep verzetsmensen uit Terwolde opgepakt. Wonder boven wonder ben ik de dans ontsprongen. De gevaren voor eigen leven heb ik me in die tijd nooit gerealiseerd.

Naderhand komen de gevaren, die je toen niet zag, steeds weer boven en kom je er nooit vrij van. Niet alleen voor mij maar voor velen met mij, duurde deze oorlog langer dan vijf jaar [..]. De vraag rijst zelfs, is zij wel ooit helemaal voorbij?

P.s.: Op uitdrukkelijk verzoek van de vertelster zijn er in dit verhaal geen namen genoemd.